

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, și de partea vătămată Mocan Mariana, împotriva sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 10 iulie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, în privința inculpatului

***Bairaktar Iuri Stepan**, născut la 11 iunie 1964, originar și locuitor al mun. Bender, str. B. Glavan 1A, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.*

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>31.07.2014 – 10.07.2015,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>08.12.2015 – 21.01.2016,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>29.09.2016 – 14.12.2016.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 10 iulie 2015, cauza fiind judecată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Bairaktar Iuri a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 2 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul Mariane Mocan prejudiciul moral de 5000 lei și cheltuielile pentru asistența juridică de 3500 lei.

Acțiunea civilă înaintată de Mariana Mocan a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Instanța de fond a constatat că la 20 februarie 2014, aproximativ ora 19:00, inculpatul Bairaktar Iuri, conducea autovehiculul „Ford Mondeo”, n.î. A 640 CK, în mun. Chișinău, pe bd. Decebal din direcția str. N. Titulescu spre str. Gagarin.

În timpul deplasării, pe trecerea nedirijată pentru pietoni, amplasată în apropierea casei de locuit situată pe bd. Decebal 23/2, mun. Chișinău și semnalizată prin aplicarea marcajului rutier 1.14.1, Bairaktar Iuri n-a manifestat prudența sporită la trafic, n-a apreciat corect situația rutieră în care se afla autovehiculul la momentul respectiv, n-a luat în considerație starea lucrurilor în traficul rutier ce reflecta gradul de protecție a participanților la el împotriva accidentelor și consecințelor acestora, n-a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, prin ce a încălcat cerințele pct. 45 Regulamentului Circulației Rutiere, precum și prevederile pct. 11 lit. f) RCR și ca urmare, fără a-i ceda trecerea, a tamponat pietonul Mocan Mariana, a.n. 10.05.1975, care traversa regulamentar carosabilul de la dreapta spre stânga, relativ deplasării mijlocului de transport.

În urma accidentului de circulație, pietonul Mocan Mariana s-a ales, conform raportului de expertiză medico-legală 1147/D din 16.05.2014, cu vătămări corporale medii, sub formă de fractură articulației temporo mandibulare pe dreapta cu deplasare.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut integral vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală. El a declarat că accidentul rutier s-a produs din cauza neatenției sale la trafic, că a achitat părții vătămate 3000 lei. S-a adresat companiei de asigurări în decurs de 24 ore din momentul producerii accidentului, prezentând actele de care dispunea, dar nu cunoaște dacă partea vătămată a fost la compania de asigurări.

Dat fiind, că probele administrate au confirmat integral vinovăția inculpatului, instanța a încadrat acțiunile lui în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conducea mijlocul de transport, încălcare care a provocat din imprudență vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății.

La stabilirea pedepsei, instanța de judecată a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul a recunoscut vina integral, s-a căit sincer de cele comise, a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, nu are antecedente penale, este caracterizat pozitiv, întreține doi copii minori, că circumstanțe agravante nu au fost stabilite și a recuperat parțial prejudiciul cauzat.

Ținând cont de circumstanțele expuse și că inculpatul este angajat în calitate de șofer la serviciul de taxi, fiind o sursă de venit al acestuia în vederea întreținerii familiei sale cu doi copii minori, instanța a conchis că inculpatul va putea fi reeducat și corectat prin condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite, pedeapsa principală urmând a-i fi redusă cu o treime în temeiul art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, și fără aplicarea pedepsei complementare - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Instanța a statuat că partea vătămată Mocan M. a înaintat o acțiune civilă împotriva inculpatului și a părții civilmente responsabilă SA „Transelit”, solicitând încasarea în mod solidar a prejudiciului material de 12.711,86 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în valoare de 3500 lei, încasarea de la inculpat a prejudiciului moral în mărime de 30.000 lei.

Însă, suma pretinsă a prejudiciului moral în valoare de 30.000 lei pentru suferințe psihice aduse este exagerat de mare, rezonabilă fiind suma de 8000 lei.

În cadrul examinării cauzei s-a constatat că inculpatul a recuperat deja parțial prejudiciul cauzat în mărime de 3000 lei.

Astfel, urmează a fi încasat de la inculpat în beneficiul părții vătămate suma de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În conformitate cu prevederile art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă la soluționarea acțiunii civile, pentru a stabili suma despăgubirilor convenite părții civile, apare necesitatea de a amâna judecarea cauzei pentru a se administra probe suplimentare, instanța poate să admită în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Atât inculpatul, cât și reprezentantul părții civilmente responsabile au invocat nepertinența probelor privind pretinsul prejudiciu material, fiind necesară o cercetare mai amplă.

Având în vedere că a avut loc examinarea cauzei în procedura probelor administrate la faza de urmărire penală, fiind necesară examinarea suplimentară a probelor în vederea stabilirii cuantumului prejudiciului material, fapt ce ar duce la tergiversarea examinării cauzei penale, instanța a conchis de a admite în principiu capătul de cerere privind încasarea prejudiciului material în mod solidar de la inculpat și partea civilmente responsabilă SA „Transelit”, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Dat fiind că partea vătămată a suportat cheltuieli de asistență juridică, urmează a încasa de la inculpat în beneficiul ei a cheltuielilor de 3500 lei.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oleg Gonța, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, cu executare.

Apelantul a invocat că sentința este nemotivată în partea privind suspendarea condiționată a executării pedepsei și fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Instanța nu a luat în considerație că inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal din lipsă totală de prudență la trafic și manifestarea criminală a neglijenței față de obligațiile ce-i revin la trafic, iar pedeapsa aplicată este prea blândă, care nu-și va atinge scopul de reeducare a făptuitorului consfințit de legea penală, instanța de judecată neglijând prevederile art. 2, 7, 75 Cod penal.

Astfel, inculpatul ar putea comite alte infracțiuni analogice la trecerea unei perioade scurtă de timp.

Stabilirea unei pedepse cu închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 2 ani, ar putea crea condiții reale ca inculpatul în viitor să nu mai săvârșească infracțiuni analogice, în așa fel atingându-se scopul propus de legea penală în art. 61 Cod penal. Prin

urmare, pedeapsa stabilită de prima instanță nu va atinge scopul de prevenire a săvârșirii altor infracțiuni.

Inculpatul a săvârșit infracțiunea la trecere de pietoni, creând pericol prin metoda sa de conducere nu numai victimei infracțiunii, dar și oricărui alt participant la trafic, în zonă cu risc mare de accidente, fără asigura securitatea în trafic, și doar întâmplarea în cazul dat a putut evita cauzarea unor consecințe mult mai grave decât cele produse. Circumstanțele producerii accidentului rutier menționat amplifică exponențial pericolul social al faptei, și în acest caz pedeapsa cu închisoare cu executare ar fi corectă în raport cu fapta săvârșită, dar și pentru prevenirea altor fapte analogice.

3.1. A declarat apel și partea vătămată Mocan Mariana, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat la o pedeapsă mai aspră, fiind admisă acțiunea civilă integral.

Apelanta a indicat că în perioada 20 februarie 2014 - 14 martie 2014 a fost internată la Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Urgentă, secția Neurochirurgie nr. 1, cu diagnoza „leziunea traumatică superficială multiplă a capului. Contuzia toracelui. Fractura maxilarului inferior, Fractura maxilarului inferior Plaga deschisă a pielii păroase a capului, Plaga occipitală și a mandibulei”. În urma acestei diagnoze i-au fost prescrise tratamente costisitoare, repetate și de lungă durată. Din lipsa mijloacelor financiare, a primit doar o parte din tratamentul prescris.

În urma traumei cauzate i-a fost fracturată maxilarul, la 18 martie 2014 a fost la un control la clinica stomatologică. În urma controlului s-a stabilit: fractura coronară subtotală a dinților 15, 45. Fractura radiculară a dinților 4.3, 4.4, 4.5. Contuzia dintelui 27. Stare după suportarea traumatismului.

Prin informația nr. 118 din 07 noiembrie 2014 s-a stabilit că, ea necesită pe viitor investigații, protezare dentară cât și tratament de lungă durată.

Din lipsa mijloacelor financiare suficiente, tratamentul urmat a fost unul incomplet. Atât la moment, cât și pe viitor vor fi necesare și alte tratamente, ce implică cheltuieli materiale esențiale.

Cheltuielile materiale suportate până la moment sunt dovedite prin bonurile de plată anexate, în sumă de 12.711,86 lei.

La înaintarea cerințelor de încasare a prejudiciului material, a prezentat instanței documente justificative.

Suferințe morale cauzate, se răsfrâng asupra stării psihice până în prezent. Drept urmare a traumei pricinuite, s-a redus capacitatea de muncă, în transport apar amețeli, stări de vomă, pierderea echilibrului etc. Fractura articulației temporo mandibulare pe dreapta cu deplasare și trauma cranio-cerebrală închisă manifestată prin contuzia cerebrală de gradul I cauzează în continuu dureri de cap și de dinți, a scăzut capacitatea de concentrare, dereglările de somn sunt permanente. Trauma adusă maxilarului a redus capacitatea de a dispune de o masă adecvată unui om sănătos. Este nevoită să se alimenteze doar cu terciuri sau alimente prelucrate prin robotul de bucătărie, fapt ce cauzează un disconfort enorm. Nu-i posibil de a merge în ospetie, localuri etc. Trauma adusă maxilarului a limitat posibilitatea de mistuire a alimentelor, ce a dereglat alte organe (pancreas, intestine etc.).

Suferințele au sporit și mai mult datorită faptului că are la întreținerea trei copii minori, care au nevoie de o mamă sănătoasă.

Fiul Maxim Mocan are mari dereglări a sănătății. Se deplasează doar cu ajutorul costelelor, din care considerente nu frecventează școala (orele de curs le petrece acasă). Aflarea în spital, iar ulterior durerile și stările continue de neputință, au adus și mai multe suferințe, deoarece nu a fost posibil de a-i acorda ajutorul necesar fiului, care are nevoie zilnic de tratamente (masaj, gimnastică).

Prin urmare, suma de 30.000 lei ar fi una echitabilă pentru repararea prejudiciului moral. Suma de 5000 lei stabilită de instanța de fond drept prejudiciu moral, nu poate compensa toate greutățile și suferințele enorme care au avut loc, iar trauma cauzată va avea efecte și pe viitor.

Instanța de fond a stabilit inculpatului o pedeapsă prea blândă. Urmează a se ține cont că partea vătămată a fost tamponată pe trecerea de pietoni neregulată, dar semnalizată prin marcajul rutier 1.14.1; la puțin timp după accidentul din 20.02.2014, inculpatul a mai fost implicat într-un accident rutier.

Aceste circumstanțe relevă neglijența lui față de Regulamentul Circulației Rutiere. Mai mult, ultimele accidente rutiere produse din vinovăția inculpatului denotă iresponsabilitatea acestuia în trafic, precum și punerea în pericol a vieții pietonilor, și a celorlalți participanți la trafic.

Astfel, critic necesită a fi apreciată poziția instanței că reeducarea și corectarea inculpatului poate avea loc cu aplicarea unei pedepse non-privative de libertate, și fără aplicarea pedepsei complementare - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, or, situațiile din speță stabilesc contrariu.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, ambele apeluri au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a reținut că, la aplicarea pedepsei instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 7, 75, 76-78 Cod penal, că inculpatul a recunoscut vina, s-a căit de cele comise, este caracterizat pozitiv, a comis pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, din imprudență, are la întreținere doi copii minori, a cerut judecarea cauzei pe baza probelor administrate la faza urmăririi penale, a achitat integral părții vătămate prejudiciul moral și cheltuielile pentru asistența juridică, stabilite de instanța de fond.

Astfel, prima instanță corect a concluzionat că inculpatul a conștientizat cele săvârșite, că el poate fi reeducat fără a fi izolat de societate, cu stabilirea pedepsei cu închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe un termen de probă de 2 ani, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Careva interdicții de suspendare condiționată a executării pedepsei de 1 an stabilite inculpatului, legea nu prevede, deoarece suspendarea executării condiționate a pedepsei, conform art. 90 alin. (4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvârșirii unei infracțiuni de categorie gravă, cu atât mai mult în cazul comiterii unei mai puțin grave.

Inculpatul este angajat în calitate de șofer la serviciul de taxi, ce este unica sursă de venit, în vederea întreținerii familiei sale, având doi copii minori la întreținere. Astfel, este corectă soluția că față de inculpat nu urmează a fi aplicată pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace

de transport, or, legea penală permite ca pedeapsa complementară să nu fie aplicată, dat fiind că sancțiunea art. 264 alin. (1) Cod penal prevede „cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport”.

Concluzia instanței de fond corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de individualizare a pedepsei, aceasta fiind aplicată în limitele legii. Deci, nu a avut loc nici o eroare de drept ce ar afecta legalitatea hotărârii contestate.

Este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins fără executarea efectivă a acesteia. În formarea acestei convingeri, instanța ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deși legea nu îngădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea privind suspendarea condiționată a executării pedepsei, cu indicarea precisă a motivelor pe care s-a întemeiat concluzia ei.

Nu sunt fondate afirmațiile părții vătămate că inculpatul ar fi comis și un alt accident rutier, deoarece aceste afirmații sunt declarative fără suport probant nefiind prezentată în acest sens nici o probă.

Totodată, s-a constatat că Mocan Mariana nu s-a adresat cu o cerere de despăgubire către compania de asigurări „Transelit”, iar aceasta a fost în imposibilitate de a iniția dosar de daune, a evalua paguba și a achita despăgubirile. Dreptul la apărare constituie un drept subiectiv general, care conform Convenției europene a drepturilor omului în sfera sa include mai multe drepturi efective și concrete, precum dreptul de a fi informat despre cauza și natura acuzării, dreptul de a dispune de timpul și facilitățile necesare apărării, dreptul la auto-apărare, dreptul la alegerea avocatului, dreptul la asistența gratuită a unui avocat, dreptul la asistența gratuită a unui interpret, dreptul la audierea martorilor.

Prima instanță a statuat corect necesitatea admiterii în principiu a capătului de cerere din acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material în mod solidar de la inculpat și partea civilmente responsabilă SA „Transelit”, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Pentru evitarea tergiversării nejustificată a procesului penal, care a avut loc în procedură simplificată, instanța de fond a adoptat soluția corectă de admitere în principiu a acțiunii civile în partea încasării prejudiciului material.

Suma de 30.000 lei solicitată în calitate de prejudiciu moral de către partea vătămată este exagerată și nejustificată, luând în considerație că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, urmează a se ține cont atât de gravitatea suferințelor pricinuite, dar și de starea materială a inculpatului. Instanța de fond ținând cont de gravitatea cauzării suferințelor fizice și psihice, a stabilit o sumă echitabilă pentru recuperarea prejudiciului moral, respingând în rest pretențiile înaintate, ca fiind nefondate. În instanța de apel inculpatul a prezentat probe care demonstrează că i-a achitat părții vătămate integral suma prejudiciului moral și cheltuielile de judecată pentru acordarea asistenței juridice stabilite de instanța de fond.

La stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanța de fond a conchis că inculpatul a recuperat parțial prejudiciul cauzat în mărime de 3000 lei până la

pronunțarea sentinței, dispunând încasarea sumei de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. Instanța a estimat corect suma de 8000 lei ca fiind una echitabilă pentru repararea prejudiciului moral.

Instanța de fond corect a dispus admiterea în principiu a cererii privind încasarea prejudiciului material, or, partea civilmente responsabilă nu a putut administra noi probe, astfel încât doar ordinea procedurii civile se poate asigura dreptul la un proces echitabil, cu respectarea principiului egalității armelor și contradictorialității.

5. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că decizia instanței de apel este neîntemeiată doar în partea ce ține de neaplicarea pedepsei complementare.

Stabilind inculpatului pedeapsă sub formă de amendă, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad de prejudiciabilitate sporit, nu va fi atins scopul principal și anume prevenirea de comitere de noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane.

Inculpatul nu a întreprins măsurile necesare întru evitarea tamponării, partea vătămată s-a aflat în vizorul acestuia, imposibilitatea evitării coliziunii datorându-se faptului că inculpatul s-a deplasat cu o viteză excesivă, iar tamponarea pietonului a avut loc pe trecerea de pietoni.

La caz nu sunt prezente circumstanțe excepționale, inculpatul nu a conștientizat consecințele încălcării legii și în atare împrejurări, prin pedeapsa aplicată nu va fi atins scopul acesteia.

Instanța de fond corect a individualizat pedeapsa, luând în calcul circumstanțele atenuante, stabilind că inculpatul poate fi reeducat fără a fi privat de libertate, dar, reieșind din prevederile art. 78 alin. (2) Cod penal, aplicarea pedepsei complementare pe caz este necesară, deoarece inculpatul a comis infracțiunea având acest drept, pe care nu l-a onorat, din care motiv urmează a fi privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pentru a conștientiza fapta prejudiciabilă comisă și consecințele acesteia.

Instanța urma să-i aplice inculpatului o pedeapsă mai aspră pentru a evita dezvoltarea în rândul cetățenilor a sentimentului că nu pot beneficia de protecție adecvată din partea statului și pentru curmarea încrederii infractorilor în faptul că vor fi blând pedepsiți.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală – s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

5.1. A declarat recurs ordinar și partea vătămată Mariana Mocan, în care solicită casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă cu închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, cu încasare de la inculpat a prejudiciului moral de 30.000 lei, și cu încasarea în mod solidar de la inculpat și ÎM CIA „Transelit” SA a pagubei materiale de 12.711,86 lei.

Recurenta a indicat că potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 1147/D din 16 mai 2014, la ea s-a constatat: „fractura articulației temporo mandibulare pe dreapta cu deplasare, trauma cranio-cerebrală închisă, manifestată prin contuzia cerebrală de gradul I, plaga la nivelul regiunii occipitale și mandibulei, otită perforativă posttraumatică pe dreapta, ce condiționează dereglarea de lungă durată și în baza acestui criteriu, în comun, se califică ca vătămare medie”.

Au fost prezentate documente justificative - recete, bonuri de plată, precum și concluziile medicilor, etc. Atât inculpatul, cât și reprezentantul părții civilmente responsabile, au invocat întru susținerea poziției sale doar niște argumente declarative, care le dovedesc intenția de a tergiversa examinarea acțiunii civile.

Starea sănătății a suferit și suferă în continuare considerabil în urma traumelor provenite de pe urma accidentului rutier, iar instanțele nici nu au luat în calcul gravitatea suferințelor, concluzionând posibilitatea de a înainta acțiunea civilă în procedură civilă, care va dura mai mulți ani.

Din lipsa mijloacelor financiare, tratamentul a fost unul incomplet. Pe viitor vor fi necesare și alte tratamente, ce implică cheltuieli materiale.

Prin bonurile de plată anexate este dovedită sumă cheltuită, în mărime de 12.711,86 lei.

Suma de 30.000 lei pentru repararea prejudiciului material nu este exagerată. Această suma este necesară pentru continuarea unui mod de viață normal.

Partea vătămată a avut de suferit și mai mult, dat fiind că este divorțată, întreține trei copii minori care au nevoie de o mamă puternică și sănătoasă.

Fiul Maxim Mocan are mari probleme de sănătate. El se deplasează doar cu ajutorul costelelor și nu frecventează școala, orele de curs le petrece acasă. Aflarea în spital, iar ulterior durerile și stările continue de neputință au adus și mai multe suferințe, deoarece nu a fost posibil de a-i acorda ajutorul necesar fiului, care are nevoie zilnic de tratamente - masaj, gimnastică.

Suma de 8000 lei stabilită de instanțe drept prejudiciu moral, nu poate compensa toate suferințele ce au avut loc, dar și cele care urmează pe viitor, având în vedere că consecințele traumei sunt încă actuale și presupun efecte pe viitor.

Aplicarea unei pedepse privative de libertate, este în limitele sancțiunii articolului în baza căruia inculpatul a fost recunoscut vinovat.

Instanțele au ignorat să ia în calcul că accidentul a avut loc pe trecerea de pietoni nedirijată, dar semnalizată prin marcajul rutier 1.14.1. La puțin timp după acest accident, inculpatul a mai fost implicat într-un alt accident rutier, fapt recunoscut de către acesta pe parcursul examinării cauzei.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că în recursul ordinar al părții vătămate Mocan M., în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5.1. din decizie*).

Rezultă, că acest recurs ordinar nu îndeplinește cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al părții vătămate cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare de pe rol, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite, procurorul invocând circumstanțe improprii cauzei de pe rol - ***stabilind inculpatului pedeapsă sub formă de amendă*** (*pct. 5. și 5.1 din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 61, 75, 90 Cod penal, 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un

termen de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului. În acest caz, instanța dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 2. și 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta se reține că concluziile instanțelor asupra acțiunii civile sunt la fel legale și întemeiate, luându-se în calcul și că implicarea în calitate de parte civilmente responsabilă a SA „Transelit” prevede o procedură juridică specifică. Or, conform art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Astfel, partea vătămată nu este lezată în dreptul de a soluționa litigiul cu privire la despăgubirile materiale în procedura civilă.

Totodată, instanțele corect au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind mărimea compensației pentru prejudiciul moral cauzat părții vătămate.

Or, conform prevederile art. 219 alin. (4), 220 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Mai mult, recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5 și 5.1 din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura civilă și a pedepsei (*pct. 5., 5.1 din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de

apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura civilă și a pedepsei, în alt sens decât cel pe care îl propun părțile pe caz este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile de pe rol au constituit obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 1. – 5.1. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că i-au aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursurile de pe rol, în raport cu motivele invocate, sunt vădit neîntemeiate, ele urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, și de partea vătămată Mocan Mariana, împotriva sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 10 iulie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 ianuarie 2016, în privința inculpatului Bairaktar Iuri Stepan, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 12 ianuarie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco